Karoliina Niemi 16.10.2019 61/19/L/A

Maa- ja metsätalousvaliokunta
Mmv@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta, 17.10.2019 klo 10.00

HE 29/2019 vp, Valtion talousarvioesitys vuodelle 2020 ja valtiontalouden kehykset vuosille 2020-2023, metsätalouteen liittyvät kysymykset

Pyydettynä lausuntona valtion talousarviosta vuodelle 2020 sekä valtiontalouden kehyksistä vuosille 2020-2023 Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

1 Yleisiä näkemyksiä metsätaloudesta

Metsäteollisuus ry tarkastelee talousarvioesitystä ja valtiontalouden kehyksiä vuosille 2020-2023 teollisuuden raaka-ainehuollon ja kestävän metsätalouden sekä metsäalan kehittämisen näkökulmasta.

Hallituksen keskeiset talouspolitiikan tavoitteet liittyvät muun muassa työllisyysasteen nostamiseen, julkisen talouden tasapainottamiseen ja Suomen siirtymiseen kohti hiilineutraaliutta. Metsäteollisuus ry katsoo, että suomalaisen metsäteollisuuden ja koko metsäsektorin toimet edistävät näiden tavoitteiden toteutumista.

Tavoiteltaessa hiilineutraalia Suomea keskeisintä on vähentää fossiilisten raaka-aineiden käyttöä. Metsäteollisuus ry yhtyy talousarviossa esitettyyn näkemykseen biotalouden luomista ratkaisuista ja muistuttaa yhä kasvavista mahdollisuuksista hyödyntää uusiutuvaa puuraaka-ainetta irrottauduttaessa fossiilitaloudesta. Samaan aikaan metsäteollisuus tarjoaa vastuullista ja merkityksellistä työtä suomalaisille, tarjoaa puukauppatuloja sadoilletuhansille maanomistajille ja maksaa veroja julkisen talouden käyttöön.

Suomen metsien kestävä käyttö ja kasvavat metsävarat mahdollistavat osaltaan yhteiskuntamme kehittymisen entistä ilmastoystävällisempään suuntaan. Metsäteollisuus ry korostaa aktiivisen ja oikea-aikaisen metsien hoidon ja käytön merkitystä, mikä yhdessä toimivien puumarkkinoiden kanssa mahdollistaa metsäteollisuuden tuotannon ja sen tuottaman hyvinvoinnin sekä uudet investoinnit.

Metsäpolitiikan tavoitteena tulee olla kilpailukykyisen kotimaisen puuraaka-aineen saatavuuden varmistaminen siten, että metsätalouden kestävyys ja metsien hiilensidonta turvataan. Metsätalouden kannustejärjestelmän ja hallituksen maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman tulee keskittyä metsien kasvun lisäämiseen aktiivisen ja oikea-aikaisen metsänhoidon avulla. Näin voidaan lisätä samanaikaisesti

kestäviä hakkuumahdollisuuksia ja metsien hiilensidontaa metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamista unohtamatta. Ilmastonmuutoksen torjunta edellyttää, että Suomen metsävarat kehittyvät suotuisasti myös seuraavina vuosikymmeninä.

Metsäpolitiikan tulee tunnistaa myös metsien kasvavat tuhoriskit. Suomi on onnistunut aktiivisen metsätalouden avulla välttämään laajat metsätuhot viimeisten vuosikymmenten aikana. Jatkossa metsätuhojen ennaltaehkäisy korostuu entisestään.

2 Momenttikohtaisia huomioita talousarvioesityksestä vuodelle 2020

2.1 Tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen

Talousarvioesityksessä ehdotetaan puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen eli metsänhoitoon ja perusparannustöihin 56,23 milj. euron rahoitusta vuodelle 2020. Myöntämisvaltuuden määräksi esitetään 44,0 milj. euroa. Lisäksi esityksessä todetaan, että kuluvan vuoden käyttämättä jäävän myöntövaltuuden osasta voidaan tehdä päätöksiä vuonna 2020. Näin ollen rahoituksen taso säilyisi kuluvan vuoden tasolla, mikä on Metsäteollisuus ry:n näkemyksen mukaan riittävä.

Metsäteollisuus ry kuitenkin esittää huolen siitä, että tiettyjen työlajien suoritemäärät ovat olleet viime vuosina metsätalouden tarpeita huomattavasti alhaisemmalla tasolla. Erityisesti suometsänhoidon myöntövaltuuden käyttö on ollut kuluvana vuonna vähäistä, mikä heijastuu tulevien vuosien suoritemääriin. Myös metsätieverkon kunnossapito edellyttää huomattavasti nykyistä aktiivisempia toimia. Lisäksi taimikon varhaishoidon rästit ovat mittavat, mikä pidemmällä aikavälillä heijastuu metsien kasvuun, hiilensidontakykyyn ja puutavaran laatuun.

2.2 Metsäluonnon hoidon edistäminen

Metsäluonnon hoidon edistämiseen esitetään noin seitsemän milj. euron määrärahaa vuodelle 2020, mikä on kaksi milj. euroa kuluvaa vuotta enemmän. Määrärahan korotus on oikeansuuntainen, mutta METSO-ohjelman toimeenpanon seurannan perusteella se ei kuitenkaan ole riittävä. Näyttääkin siltä, että ohjelmalle asetettuja tavoitteita ei voida saavuttaa maa- ja metsätalousministeriön osalta määräaikaan mennessä.

2.3 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen

Talousarvioesityksessä momentille ehdotetaan myönnettäväksi 29,25 milj. euroa, josta osoitetaan 19,8 milj. euroa maankäyttösektorin ilmasto-ohjelmaan. Vertailun vuoksi kuluvan vuoden talousarviossa momentille on kohdennettu 6,45 milj. euroa ja vuoden 2018 talousarviossa 14,88 milj. euroa.

Selvitysosan mukaan määrärahaa käytetään mm. uusiutuvien luonnonvarojen kestävää käyttöä sekä biotaloutta edistäviin kokeilu-, kehittämis-, investointi- ja vienninedistämishankkeisiin. Tavoitteena on parantaa luonnonvarojen kestävään käyttöön perustuvan kilpailukykyisen liiketoiminnan edellytyksiä. Lisäksi selvitysosassa todetaan, että määrärahalla toteutetaan kansallista biotalousstrategiaa sekä maankäyttösektorin ilmastopolitiikkaa maa- ja metsätaloudessa.

Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteet jaetaan maatalouden, metsän, maankäytön muutoksen sekä läpileikkaavien T&K toimien välillä. Metsäteollisuus ry katsoo, että metsätoimenpiteiden osalta määrärahalla tulee edistää erityisesti kansallisen metsästrategian toimeenpanoa ja metsien kasvun lisäämistä. Metsä-, maaperä- ja luontotietoa parantamalla ja uusilla sähköisillä palveluilla metsänhoitoa voidaan edelleen kehittää kestävyyden eri osa-alueet huomioiden.

2.4 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle

Talousarvioesityksessä ehdotetaan Suomen metsäkeskukselle myönnettäväksi 39,16 milj. euroa, joka vastaa kuluvan vuoden rahoitusta. Suomen metsäkeskuksella on keskeinen rooli metsävaratiedon tuottamisessa sekä aktivoitaessa passiivisia metsänomistajia hyvään metsänhoitoon, metsien taloudelliseen hyödyntämiseen, hiilensidontaan ja monimuotoisuuden turvaamiseen. Erityisesti Suomen metsäkeskus tarvitsee resursseja kuolinpesien osakkaiden neuvontaan ja niiden kannustamiseen metsien taloudelliseen hyödyntämiseen.

2.5 Eräät luonnonvaratalouden valtionavut

Metsänjalostuksella parannetaan puuston kasvua ja laatua sekä sopeutumista muuttuvaan ilmastoon. Jalostettua aineistoa tuotetaan metsäpuiden siemenviljelyksillä. Viljelysten perustamisesta on huolehdittava, jotta hyvälaatuisen ja olosuhteisiin sopivan jalostetun metsänviljelyaineiston saatavuus varmistetaan osana kehittyvää puupohjaista biotaloutta.

Siemenviljelysten perustamiseen esitetään tulevalle vuodelle 440 000 euron määrärahaa, joka on Metsäteollisuus ry:n näkemyksen mukaan riittävä. Lisäksi on tärkeää, että määrärahaa voidaan käyttää metsäpuiden siementuotannon kehittämiseen.

Metsäteollisuus ry

Karoliina Niemi
metsäjohtaja